

DEBRECENI EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

A fiatalok pénzügyi kultúrája

Számít-e a gazdasági oktatás?

*XXXII. OTDK Konferencia
2015. április 9-11.*

Készítette: Pintye Alexandra

Konzulens: Dr. Kiss Marietta

A kultúrától a pénzügyi kultúráig vezető út I.

- A társadalom- és gazdaságkutatók szerint a **gazdaság és a kultúra kölcsönösen hat egymásra.**
- **Gazdasági kultúra:** annak a feltérképezését jelenti, hogy „miképpen gondolkodnak és cselekszenek, hogyan viselkednek, milyen szimbólumokat használnak, milyen értékeket, attitűdöket és rítusokat követnek, milyen hagyományokkal és preferenciákkal rendelkeznek a gazdaság intézményi és egyéni szereplői.” (Husz–Szántó, 2011)
  - Termelési kultúra
  - Árucseré kultúrája
  - Fogyasztói kultúra
  - PÉNZÜGYI KULTÚRA

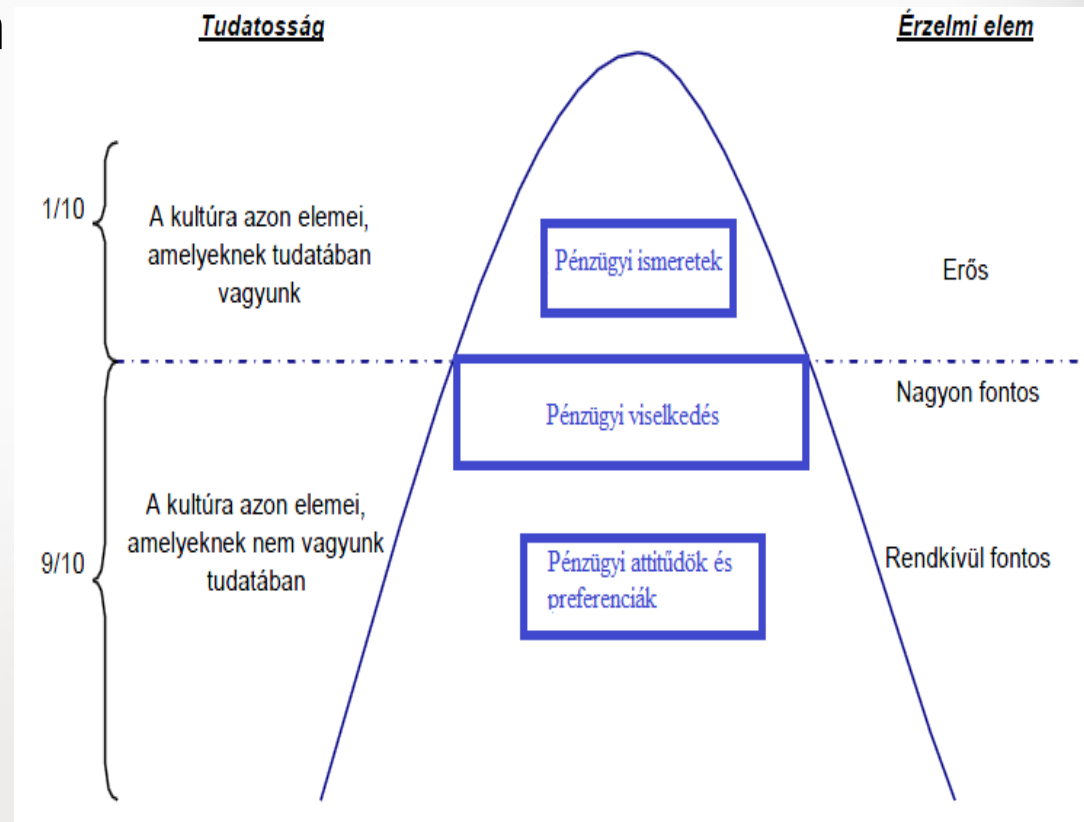
A kultúrától a pénzügyi kultúráig vezető út II.

- „A **pénzügyi kultúra** a tudatosság, ismeretek, attitűdök és viselkedések azon kombinációja, amelyek szükségesek a megalapozott pénzügyi döntések meghozatalához és az egyéni pénzügyi jólét eléréséhez.” (Atkinson–Messy, 2012)

A pénzügyi kultúra „jéghegy” modellje

- A pénzügyi kultúra három komponense:
  - Pénzügyi ismeretek
  - Pénzügyi viselkedés
  - Pénzügyekkel kapcsolatos attitűdök és preferenciák

Forrás: Husz – Szántó, 2011; Atkinson – Messy, 2012; Kovács et al., 2013 alapján saját szerkesztés

A fiatalok növekvő pénzügyi jelentősége

A pénzügyintézetek **egyre inkább felismerik a fiatal korosztályban rejlő óriási lehetőséget**, így mindinkább feléjük fordulnak.

A fiatalok növekvő pénzügyi jelentősége egyre tudatosabb magatartást vár el e korosztálytól, amelyet pedig pénzügyi kultúrájuk alacsony szintje nagymértékben megnehezít.

Anyag és módszer I.

A világban egyre inkább előtérbe kerülő pénzügyi kultúra kutatásokból kiindulva → Kérdőíves kutatás a **DE GTK jogelőd karának harmadéves hallgatói** körében.

A kutatás célcsoportja: harmadéves, alapszakos, nappali tagozatos hallgatók.

Adatgyűjtés: **kérdőíves felmérés** segítségével 2014. május 5 – 2014. május 9.

Adatok elemzése: alapstatisztikák, valamint egy- és többváltozós módszerek segítségével.

Anyag és módszer II.

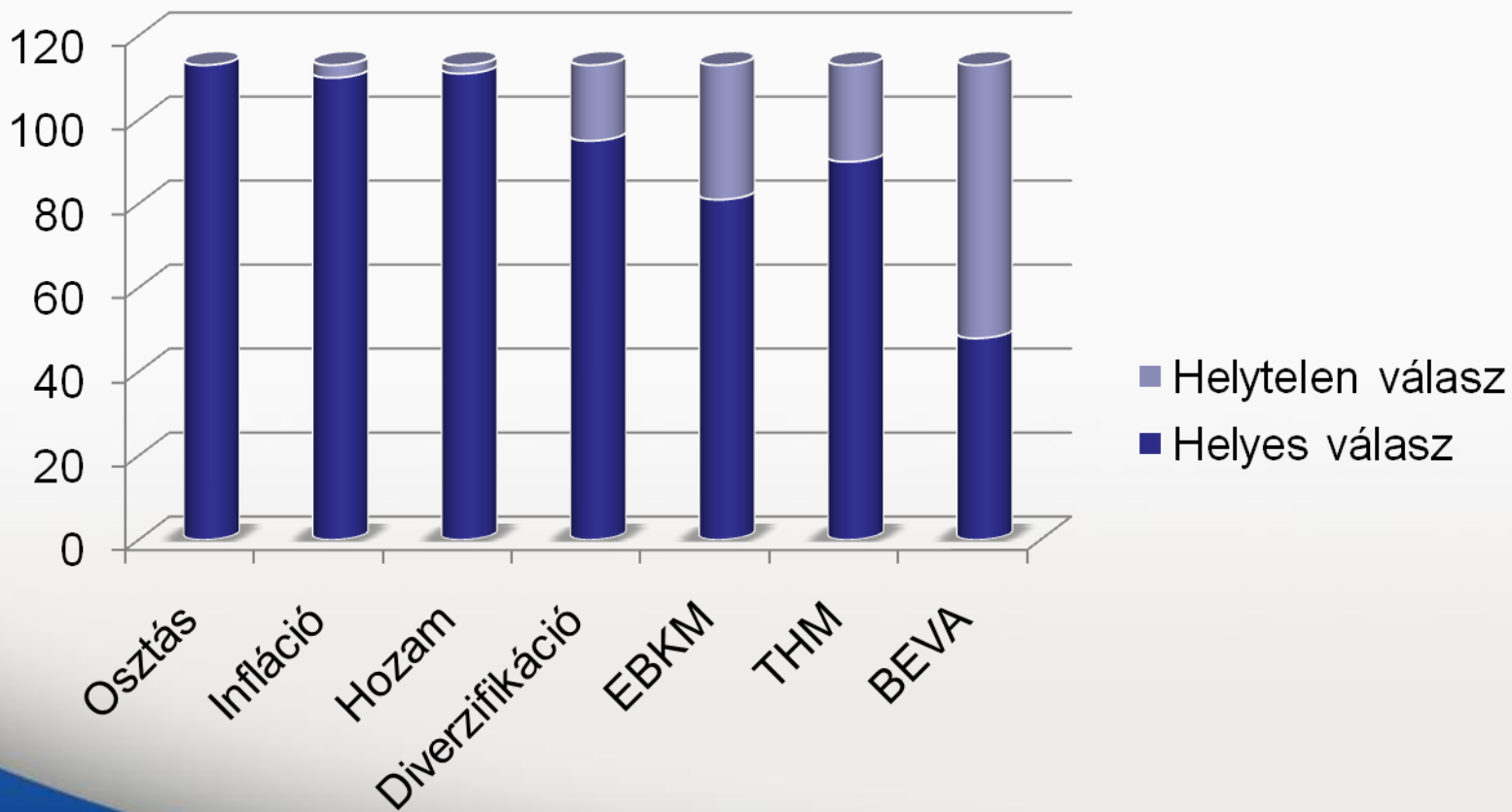
A minta és az alapsokaság jellemzői

SZAK	SOKASÁG		MINTA	
	Létszám (fő)	Megoszlás (%)	Létszám (fő)	Megoszlás (%)
Gazdálkodási és men.	115	48,94	74	65,49
Nemzetközi gazd.	59	25,11	30	26,55
Közszolgálati	61	25,96	9	7,96
Harmadéves, alapszakos, nappali tagozatos hallgatók (Összesen)	235	100,00	113	100,00

Pénzügyi ismeretek I.

A kérdésekre adott helyes/helytelen válaszok aránya

Pénzügyi ismeretek II.

A véletlentől való eltérés vizsgálata

Kérdés	<i>N</i>	Várható érték	<i>t</i>	<i>Sig</i>
Infláció	113	0,25	47,626	$p < 0,001$
Hozam	113	0,25	58,776	$p < 0,001$
EBKM	113	0,25	10,965	$p < 0,001$
THM	113	0,25	14,364	$p < 0,001$
BEVA	113	0,33	2,029	$p = 0,045$

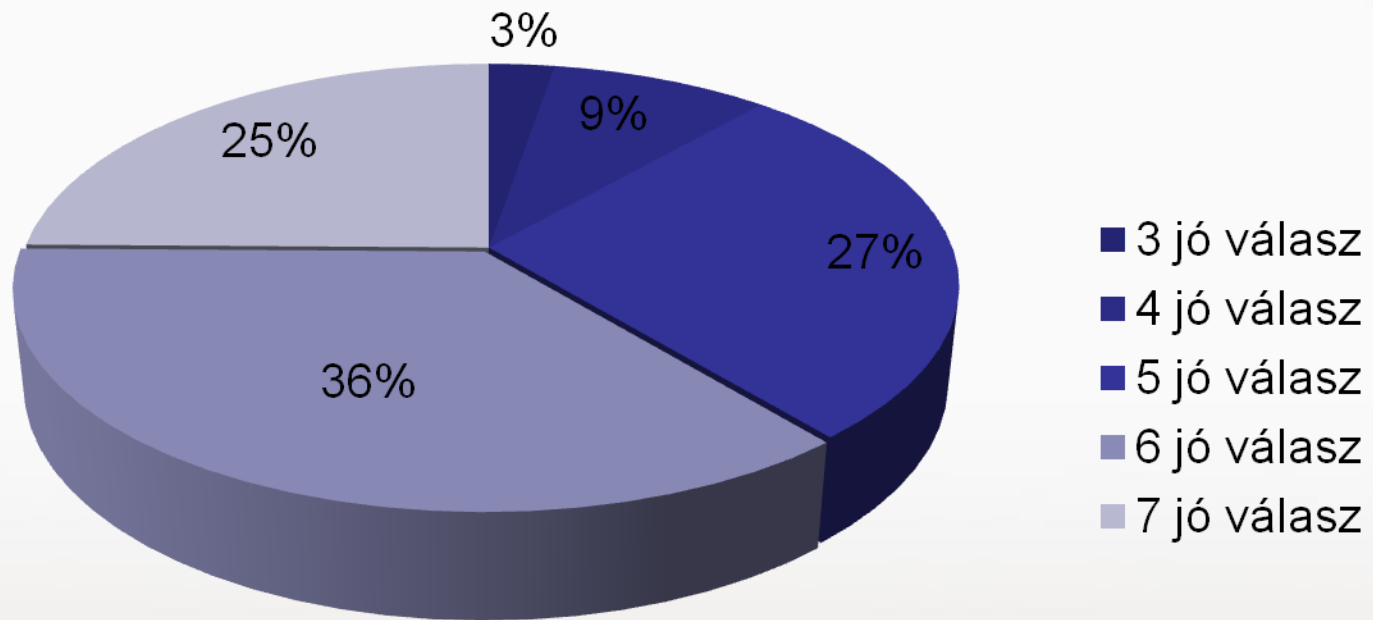
A **diverzifikáció** esetében binomiális próba alkalmazása az eloszlás vizsgálatához.

$N=113$; Válaszok aránya: 0,5; $p < 0,001$

Pénzügyi ismertek III.

A hallgatók aránya a pénzügyi ismeretet vizsgáló kérdésekre adott helyes válaszaik alapján

$N=113$

átlag: 5,72; szórás: 1,022; $t=23,062$; $p<0,001$

Pénzügyi ismeretek IV.

Vélt és valós pénzügyi ismeretek eltérése

	Átlag	Szórás	<i>t</i>	<i>Sig</i>
Vélt pénzügyi tudás	3,44	0,68	-15,335	p<0,001
Valós pénzügyi tudás	4,495	0,69		

Pénzügyi ismeretek V.

A pénzügyi ismeretet célzó kérdésekre adott válaszok és a középiskolában szerzett pénzügyi-gazdasági ismeretek kapcsolata

Vizsgált ismeret	χ^2	Sig
Infláció	0,876	p=0,349
Hozam	0,608	p=0,435
Diverzifikáció	0,000	p=0,991
EBKM	1,183	p=0,277
THM	0,944	p=0,331
BEVA	0,551	p=0,458

N=113

Pénzügyi viselkedés I.

- **Bankválasztás szempontjai**

- 1. Szülők, rokonok ajánlásai: 77% (MNB (2006): 64%)
- 2. A bank által kiszabott díjak: 56% (MNB (2006): 55%)
- 3. A bank hírneve, ismertsége: 54% (MNB (2006): 54%)

- **Aktív megtakarító magatartás**

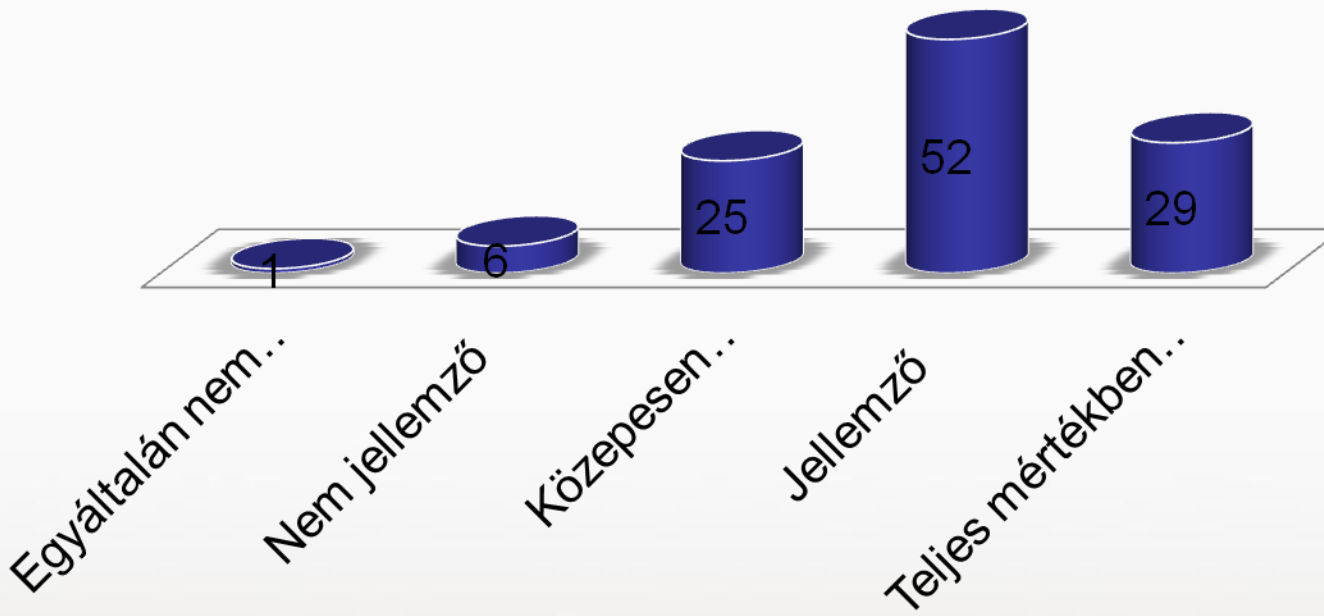
- A megtakarítással való rendelkezés és a nemek kapcsolatban állnak egymással ($\chi^2=6,001$; $p=0,014$).
- A férfiak körében magasabb a megtakarítási hajlandóság, mint a nők körében a vizsgált mintán (férfiak: 78,1%; nők: 53,1%).

Pénzügyi viselkedés II.

Pénzügyi termékek kiválasztása előtti tájékozódás

N=113

A kérdésekre adott válaszok szignifikánsan eltérnek a várttól.
 $t=-5,754$; $p<0,001$

Pénzügyi viselkedés III.

- A pénzügyi viselkedés egyik negatív magatartásformája, amely kedvezőtlen hatással van az egyén pénzügyi jólétére, a meggondolatlan **hitelfelvétel**.
- Hitelfelvétel tekintetében szintén **pozitív magatartásformák mutatkoznak**.
- 11 hallgató rendelkezik hitellel.
- A hallgatók 4%-a venne fel hitelt a mindennapi kiadásai fedezésére (OECD (2010): 14%).

Pénzügyekkel kapcsolatos attitűdök

- PAM → Pénzügyi Attitűd Mutató
- **Pozitív pénzügyi attitűdöt** mutat
  - átlag:2,12; szórás:1,992; $t=11,336$ $p<0,001$
- Független mintás t-próba alapján:
  - **A férfiak és a nők kategóriaátlagai megegyeznek.**
    - $t=0,744$; $p=0,475$
  - **A középiskolai pénzügyi-gazdasági oktatásban részt vevők és részt nem vevők kategóriaátlagai szintén megegyeznek.**
    - $t=0,692$; $p=0,495$

Következtetések

- A fiatalok pénzügyi kultúrájában a számtalan fejlesztés ellenére, továbbra is hiányosságok mutatkoznak.
- A hallgatók pénzügyi kultúrájának két eleme, a pénzügyi viselkedés és a pénzügyi attitűd nem mutat jelentős eltérést az átlaghoz képest (kivéve: a pénzügyi termékek kiválasztása előtti tájékozódás).
- A pénzügyi ismeretek szintje magasabb az átlagnál.
- A fiatalok pénzügyi-gazdasági oktatásának hangsúlyozása.
- Érdeemes lenne a kutatást megismételni, kiterjeszteni.

Köszönöm a figyelmet!